

Inspiratiefiche

door Joke Gevaert

Benno's beste vriend

Auteur: Jutta Nymphius

Illustrator: Volker Fredrich

Vertaler: Annelore Kodde

Uitgever: Ploegsma

Jaar van uitgave: 2025

Over de makers

Jutta Nymphius is een Duitse schrijfster. Ze studeerde Italiaanse, Duitse en Spaanse literatuur en werkte jarenlang als redacteur van kinder- en jeugdboeken. Nu schrijft ze fulltime boeken voor kinderen en jongeren. Ze woont al meer dan twintig jaar in Hamburg. Op haar website vertelt ze dat haar verhalen vaak gaan over onderwerpen die kinderen en jongeren herkennen uit hun eigen leven. De hoofdpersonages komen vaak voor een moeilijke keuze te staan waarbij ze moed moeten tonen.

Volker Fredrich is een Duitse illustrator die, na zijn lerarenopleiding, grafische vormgeving en illustratie studeerde aan de Hogeschool van Hamburg. Daar woont hij ook met zijn vrouw en twee kinderen. Sinds 1996 werkt hij voor diverse uitgeverijen van kinder- en schoolboeken.

Korte inhoud

Sinds Benno door een teckel in zijn vest is gebeten, is de wereld om hem heen veranderd: alles is lawaaiiger, gemener en gevaarlijker geworden. Sindsdien is hij bang voor honden. Wanneer er een hond naast hem komt wonen die voortdurend blaft en tegen de schutting springt, durft Benno het huis niet meer uit. Zelfs naar school wandelen vindt hij te eng. Tot buurman Konrad hem vertelt dat zijn wilde hond, Freddie, zelf heel angstig is. De hond werd als pup mishandeld en is daardoor bang voor mensen. Dat luidruchtige gedrag is echter niet houdbaar voor de burens. Als Freddie iedereen de stuipen op het lijf blijft jagen, moet hij van de buurman terug naar het asiel. Nu Benno begrijpt waarom Freddie zich zo gedraagt, besluit hij hem stap voor stap te helpen. Dit boek spreekt deze leeftijdsgroep sterk aan omdat het een herkenbare kinderangst centraal stelt én laat zien dat je je angst stap voor stap kunt overwinnen.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken.

en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1 VOOR HET LEZEN

- **Cover en schutbladen**

Neem het boek vast en bekijk samen met de kinderen de cover en de schutbladen. Bouw de vragen geleidelijk op. Bij voorspellingen hoeft het antwoord niet correct te zijn. Waardeer elke inbreng.

- Wat zie je op de cover? Wat valt je op aan de cover?
- Welke details trekken jouw aandacht?
- Van wie zou de zwarte schaduw zijn?
- Denk je dat de jongen en de hond vrienden zijn? Waardoor denk je dat?
- Welk gevoel krijg je als je deze kapt bekijkt?
- Als jij de jongen op de cover was, hoe zou jij je voelen? Vertel eens.

- **Titel**

Lees daarna de titel voor: "Benno's beste vriend"

- Wie zou Benno zijn? En wie is dan de beste vriend?

Ga in gesprek over ieders beste vriend en vraag of dit ook dieren kunnen zijn.

- Hoe kunnen we zien dat twee vrienden beste vrienden zijn?
- Welk gevoel krijg je als je bij jouw beste vriend bent?
- Heb jij ook een beste vriend? Waarom is net die jouw beste vriend?

- **Voorspelling**

Materiaal

- een wit blad papier
- pen of potlood

Voorspel het vervolg van het verhaal. Lees pagina's 6 en 7 voor uit het boek en stop bij de laatste zin. Deze prikkelende vraag is het begin van de opdracht.

- Wat is er gebeurd?
- Hoe denk je dat het verhaal verdergaat?

Laat de kinderen per duo samenwerken. Zo stimuleer je het gesprek tussen de kinderen. Elk duo schrijft in een vijftal zinnen het vervolg van het verhaal. Spreek af wie schrijft en wie ideeën aanbrengt. Expliciteer dat ze moeten luisteren naar elkaars voorstellen en

samen keuzes moeten maken. Kinderen die liever tekenen, mogen hun idee ook in een tekening weergeven. Voorzie feedback op hun samenwerking. Deel nadien de verhalen met de grote groep. Als slot laat je de kinderen zelf pagina 8 tot en met 12 lezen om te weten wat er echt met Benno is gebeurd.

→ Leek jullie verhaal op het echte verhaal? Waarom wel of niet?

2

TIJDENS HET LEZEN

- **Gevoelens verduidelijken**

Materiaal

- gevoelsposter (zie bijlage 1)
- uitgeknipte invulstrookjes (zie bijlage 2)
- schrijfmateriaal
- kleine post-its

Laat de kinderen tijdens het lezen op zoek gaan naar fragmenten waarin een gevoel voorkomt. Sta regelmatig stil bij wat de personages voelen en bespreek samen waaraan de kinderen dat kunnen herkennen in de tekst. Je kan hiervoor ook de illustraties gebruiken.

- Welke gevoelens kom je tegen in dit stukje?
- Welke zin of illustratie doet jou dat denken?
- Wie voelt zich hier zo? Hoe weet je dat?
- Wat ging er volgens jou door het hoofd van het personage toen dit gebeurde?

Vraag de juryleden nu om tijdens het lezen van een langer fragment uit het boek te focussen op een specifiek gevoel. Je kan hiervoor de gevoelsposter gebruiken (Bijlage 1). Dit kan tijdens de bijeenkomst of tegen de volgende bijeenkomst. Voorzie eventueel enkele kleine post-its die de kinderen tussen de pagina's kunnen kleven bij fragmenten waarin hun gevoel voorkomt. De invulstrookjes van bijlage 2 bezorg je om kort te laten noteren welk fragment ze tegenkomen.

- Welk fragment laat dit gevoel volgens jou het duidelijkst zien?
- Kan je nog andere personages vinden die dit gevoel beleven?

Je kan ervoor kiezen om twee kinderen hetzelfde gevoel te geven en hen hierover te laten uitwisselen, of net om elk kind een ander gevoel te geven zodat ze hun bevindingen met elkaar kunnen vergelijken.

Mogelijk antwoord:

GEVOEL	PERSONAGE	PAGINA	GEBEURTENIS
Bezorgd	Mevrouw Gertrude	p.12	Mevrouw Gertrude zegt bezorgd te zijn omdat haar teckel Benno beet.
Blij, trots	Benno	p.13 p.69-71	Benno loopt trots langs de vuilnismannen. "Trots loopt Benno langs hen heen..." "Onverstoorbaar loopt Benno gewoon de hoek om."

Opgelucht	Benno	p.24	“Opgelucht zakte Benno in zijn kussens.”
Droef	Buurman Konrad	p.32	“Buurman Konrad kijkt plots heel verdrietig.”
Wanhopig	Buurman Konrad	p.32 p.36	“Wanhopig trekt buurman Konrad aan zijn haren...” De buurman jammert omdat hij Freddie misschien naar het asiel moet terugbrengen.
Enthousiast	Benno	p.36	Benno beslist om Freddie te helpen.
Bang	Hond Wilma Benno	p.41 p.26-28	De hond van het asiel is bang: ze gromt zachtjes en gaat stilletjes in een hoekje zitten. Benno heeft het gevoel dat een enorme angst hem overvalt.

3

NA HET LEZEN

Neem de cover van het boek er terug bij. Lees samen de titel van het boek: *Benno's beste vriend*.

- Waarom denk je dat de auteur voor deze titel gekozen heeft?
- Vind je dat deze titel goed bij het verhaal past? Leg uit.
- Welk moment in het verhaal laat volgens jou het duidelijkste zien waarom deze titel werd gekozen?
- Als jij de auteur zou zijn, welke andere titel zou jij ook goed vinden voor dit boek?

Creatieve verwerking

Interview de hoofdpersonages

Een van de kinderen gaat in het midden zitten en laat zich interviewen door de anderen. Je kan ervoor kiezen om Benno te nemen maar evengoed kan Freddie aan bod komen. Voor kinderen die over minder taal beschikken, kan de gevoelsposter ondersteuning bieden.

Mogelijk verloop voor Benno:

- Hoe voelde je je bij aanvang van het verhaal? (na de beet van de teckel, toen je niet naar school durfde gaan, toen je Freddie ontmoette ...)
- Wat vond je spannend of moeilijk?
- Hoe voelde je je toen je Freddie wou helpen? (toen je een stappenplan bedacht en uitprobeerde)
- Wat ging er volgens jou goed? Waar ben je trots op?
- Hoe voelde je je op het einde van het verhaal? (toen het plan lukte, toen Freddie jouw vriend werd ...)
- Wat heb je geleerd uit wat je uitgeprobeerd hebt?

Een rollenspel zonder woorden

Materiaal

- een balletje
- een spiegeltje
- een steen
- kleine voorwerpen die in de tuin horen. De kinderen kunnen het op de grond leggen in de ruimte. Denk aan een dennenappel, een muisje, een bloempotje, een kommetje ...
- gevoelsposter (zie bijlage 1)
- rollenspel visueel (zie bijlage 3)

Maak duo's. Eén kind kruipt in de huid van Benno, het andere in de huid van Freddie. Laat de kinderen de scènes naspelen waarin Benno Freddie gedurende enkele dagen helpt. Ze kunnen daarbij pagina 44 tot en met 68 als inspiratie gebruiken. Geef mee dat ze zo weinig mogelijk mogen praten. Lichaamstaal en inleving zijn namelijk erg belangrijk om deze rollen geloofwaardig neer te zetten. Bijlage 3 kan hiervoor ook worden gebruikt. Deze bijlage biedt een chronologische visuele weergave van de belangrijkste scènes.

Een eigen stappenplan

Materiaal

- stappenplan (zie bijlage 4)
- schrijfmateriaal

Soms zijn we ergens bang voor en dat is helemaal niet erg, zolang de angst niet alles voor ons beslist. Ook Benno maakt voor zichzelf een stappenplan om zijn angst te overwinnen. Hij denkt eerst na over wat hij graag wil bereiken en bedenkt daarna telkens een klein haalbaar stapje.

Bekijk met de juryleden een deel van het stappenplan op p.58 en 59.

- Wat wil Benno uiteindelijk bereiken?
- Welke kleine stapjes gebruikt Benno om dichterbij zijn doel te komen?
- Hoe komt het dat Benno niet meteen met de moeilijkste stap begint?
- Welk advies zou jij Benno geven bij het maken van zijn stappenplan?

Benno heeft een droom en bedenkt daarna telkens een klein stapje. Welk doel zou jij voor jezelf kiezen? Wanneer kinderen vertellen over eigen angsten bedank je hen voor de inbreng. Zo creëer je een veilig gesprek over persoonlijke ervaringen. Neem vervolgens bijlage 4: Stappenplan erbij. Motiveer de kinderen om iets te bedenken maar verplicht het niet. Deze opdracht kan ook tegen de volgende bijeenkomst.

- Kan jij iets bedenken waarin je graag zou willen groeien? Noteer dit in het eerste vakje.
- Stel dat alles goed verloopt. Wat zou je dan graag kunnen of bereiken? Waar droom je van? Noteer dit in het laatste vakje.
- Wat heb je hiervoor al eens geprobeerd en lukt nu al een beetje? Wat maakt dat je niet helemaal aan het begin staat? Noteer dit in het tweede vakje.
- Wat is voor jou een klein, haalbaar stapje? Hoe kom je één stapje dichterbij je doel? Noteer dit in het derde vakje.
- En wat zou je vervolgens nog kunnen doen om dichterbij je doel te komen? Noteer dit in het vierde en vijfde vakje.

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Misjka / Anoush Elman, Edward Van de Vendel en Annet Schaap (ill.) (Querido, 2022) (dierenliefde, gevoelens: moed, jezelf zijn)
<https://www.boekenzoeker.be/misjka>
- Drollenpost / Flavia Moretti en Desideria Guicciardini (ill.), Dorette Zwaans (vert.) (Mondo, 2025) (gevoelens: boos zijn en leren omgaan met dat gevoel)
<https://www.boekenzoeker.be/drollenpost>
- Molly op de nieuwe school / Sabine Lemire en Signe Kjær (ill.), Bernadette Custers (vert.) (Volt, 2023) (gevoelens: iets spannend vinden en groeien in zelfvertrouwen)
<https://www.boekenzoeker.be/molly-op-de-nieuwe-school>

Andere boeken van Jutta Nymphius vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Jutta%20Nymphius>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de makers':

- <https://www.jutta-nymphius.de>
- <https://www.volkerfredrich1.de>

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

- Nederlands – Lezen – Tekstbegrip – 1.1.8: De leerlingen kunnen beoordelen of de titel bij de tekst past.
- Nederlands – Literatuur – Interactie met literatuur – 1.5.7: De leerlingen kunnen verbanden leggen tussen elementen uit de tekst en emoties en gedachten tijdens het lezen van de tekst.
- Muzische vorming – Drama – Bouwstenen – 6.4.2: De leerlingen kunnen zich inleven in een personage en de rol vasthouden.
- Muzische vorming – Drama – Bouwstenen – 6.4.3: De leerlingen kunnen lichaamstaal gebruiken.
- Attitudes – Leren leren – 9.2.2: De leerlingen kunnen aangereikte en aangeleerde cognitieve leerstrategieën functioneel inzetten.
- Attitudes – Leerondersteunende vaardigheden – 9.3.2: De leerlingen kunnen zelfstandig, in duo en in groep werken zonder storend gedrag te vertonen.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Joke Gevaerts, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

Gevoelsposter

HOE IK ME VOEL?

blij

onzeker

verveeld

ontgoocheld

enthousiast

bang

droef

bezorgd

wanhopig

verward

tevreden

gespannen

geïrriteerd

teleurgesteld

opgelucht

overdonderd

nerveus

verlegen

boos

trots

BIJLAGE 2

Invulstrookjes

GEVOEL: _____

Dit gevoel kwam ik tegen op deze pagina('s): _____

bij het personage: _____ (en ook bij: _____)

Gebeurtenis(sen): _____

GEVOEL: _____

Dit gevoel kwam ik tegen op deze pagina('s): _____

bij het personage: _____ (en ook bij: _____)

Gebeurtenis(sen): _____

GEVOEL: _____

Dit gevoel kwam ik tegen op deze pagina('s): _____

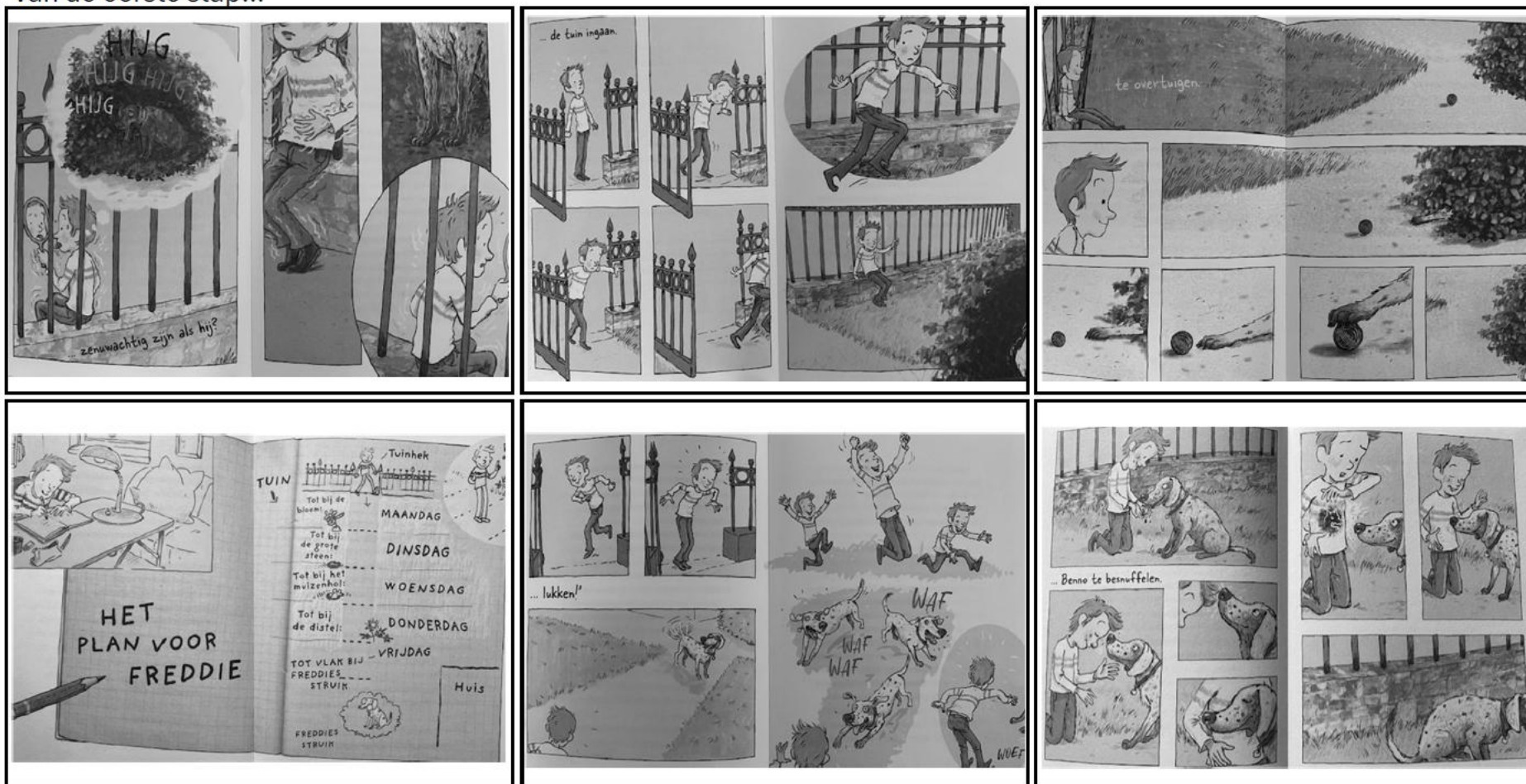
bij het personage: _____ (en ook bij: _____)

Gebeurtenis(sen): _____

BIJLAGE 3

Rollenspel

Van de eerste stap...

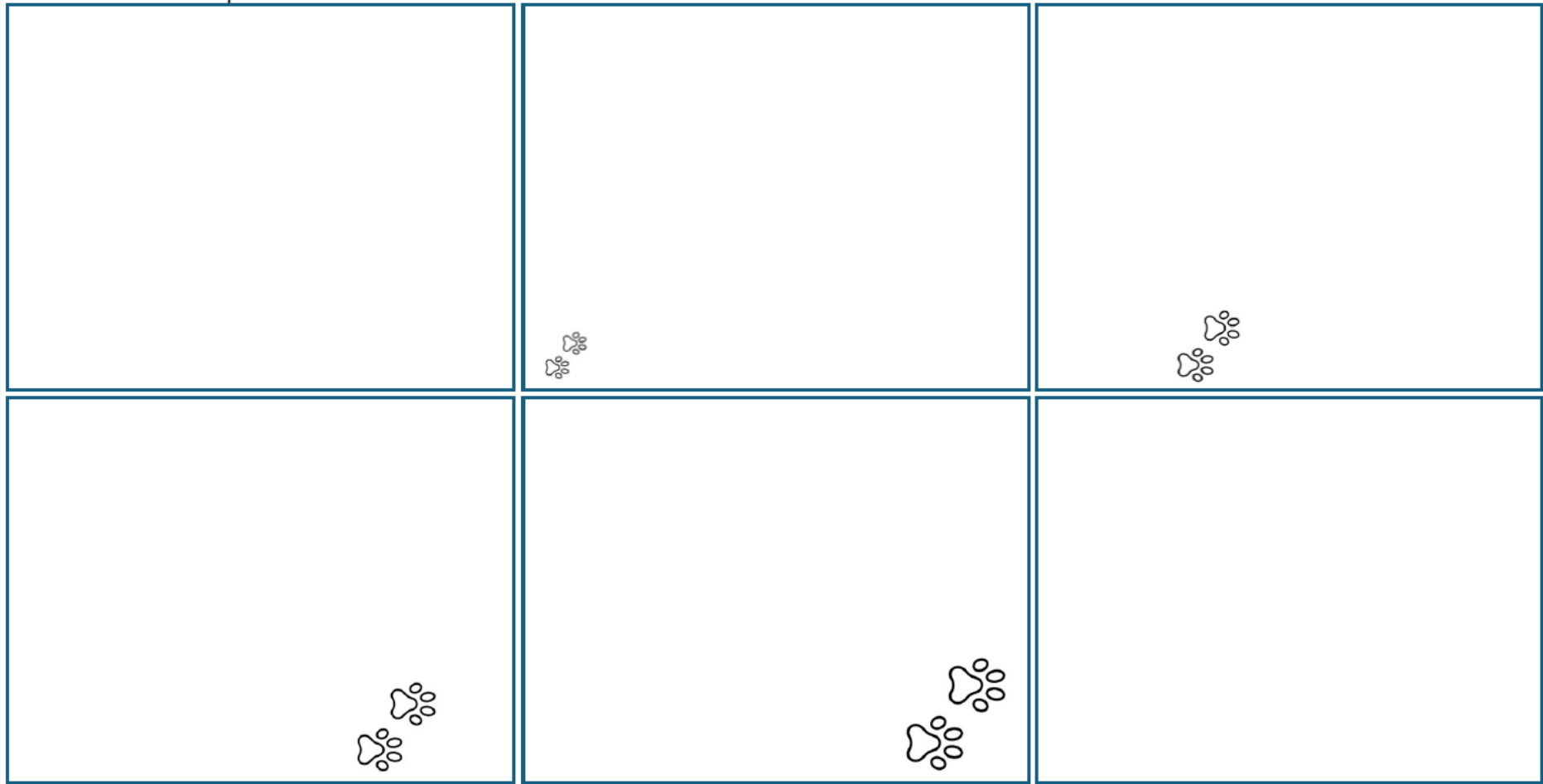

...tot de overwinning!

BIJLAGE 4

Stappenplan

Van de eerste stap...

...tot de overwinning!